

Ovaj projekt
finansira
Evropska unija

Twinning projekt

**"Dalje jačanje kapaciteta
fitosanitarnog sektora u oblasti
zaštite bilja, zdravlja bilja, sjemena i
sadnog materijala, uključujući
fitosanitarne laboratorije i
fitosanitarne inspekcije"
"EU-FITO-BiH"**

**Matteo Maspero
Alessandro Bianchi
Elvio Malusà**

**Kineska strizibuba, i
"Zvjezdano nebo"**

UVOD

Zbog brzog širenja globalne trgovine došlo je do prenošenja sve većeg broja karantenskih štetnih organizama (kao naprimjer egzotičnih člankonožaca) koji se udomaćuju van njihovih prirodnih staništa.

U posljednjih nekoliko godina Kineska strizibuba (koja također ima naziv „Strizibuba citrusa s dugim ticalama.“), kao i "Zvjezdano nebo," (ili "Azijska strizibuba s dugim ticalama,") nemamjerno su uvedene/unesene u Evropu.

U Direktivi Vijeća EU o zdravlju bilja 2000/29/EC nije naglašen karantinski status ovih organizama.

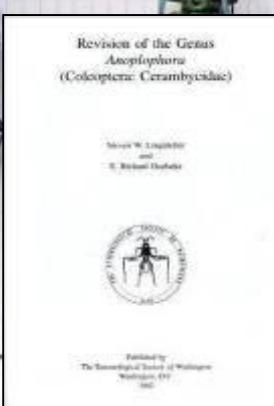
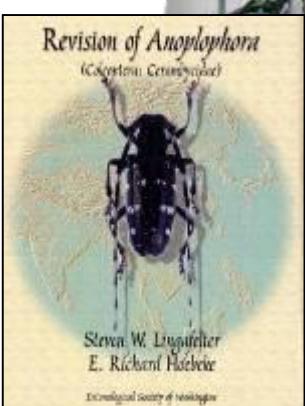
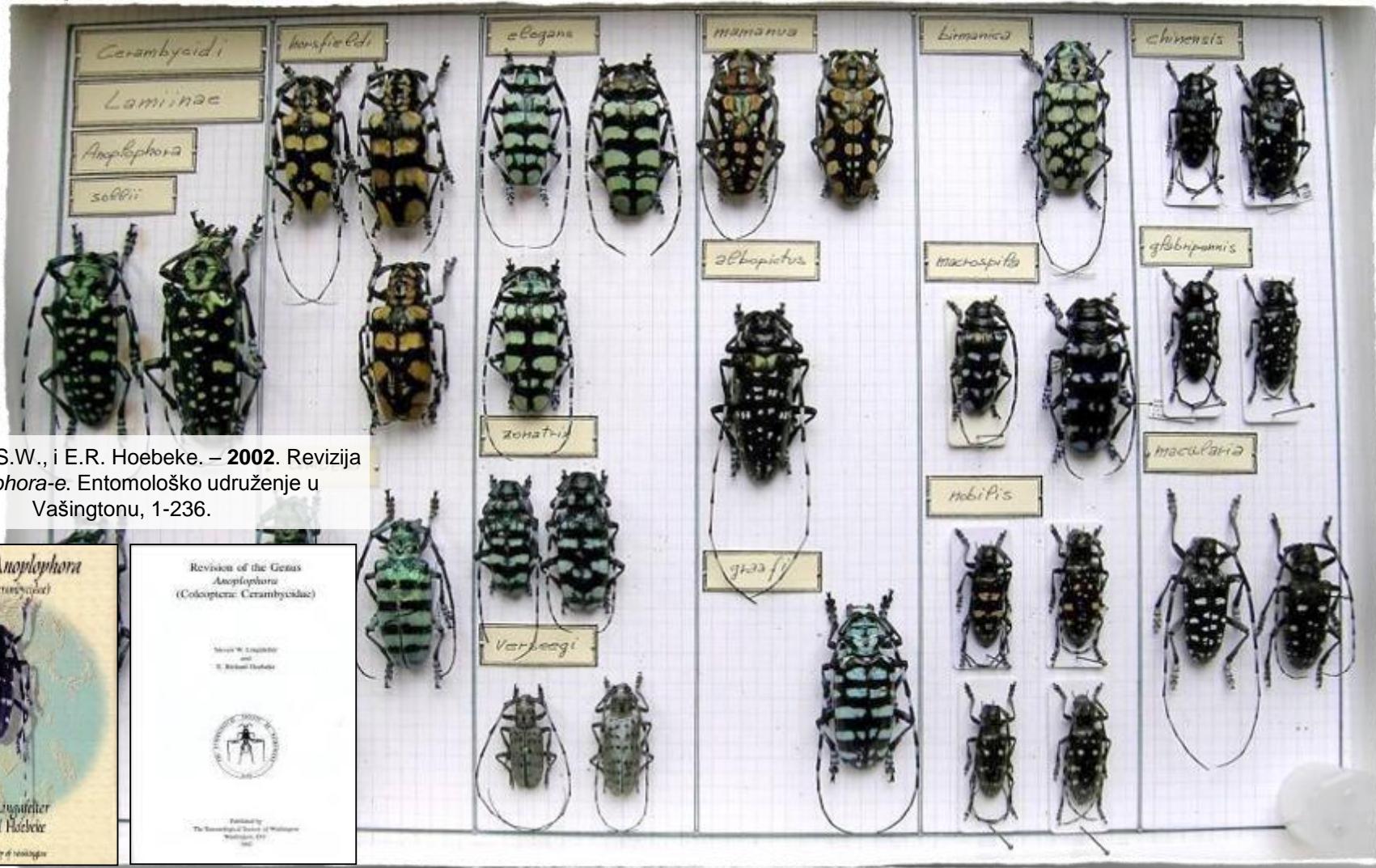
Direktiva Vijeća je kasnije izmijenjena, tako da su CLB i ALB dodati specifičnom Aneksu I, dio A, tačka 1. Direktive Vijeća 2000/29/EZ.

Prema članu 3(1) i (4) Direktive Vijeća 2000/29/EZ zabranjeno je uvođenje i širenje ovih organizama u sve države članice.

Kada se otkrije zaraza, države članice EU moraju obavijestiti Evropsku komisiju o prisustvu štetnog organizma na njihovom području, kao i poduzeti sve potrebne mjere kako bi se zaraza iskorijenila i širenje na druge biljke u okolnim sredinama spriječilo.

TAKSONOMIJA ANOPOLOPHORA SPP.

CLB i ALB su članovi nedavno revidiranog roda *Anoplophora* Hope (Coleoptera, Cerambycidae, Lamiinae, Lamiini) kojem trenutno pripadaju/ koji je trenutno sačinjen od 36 vrsta strizibuba koje buše drvo i koje se nalaze širom Azije.

Samo za trećinu štetnih organizama poznati su biologija, navike i biljke domaćini. Većina objavljenih naučnih radova odnosi se samo na ekonomski značajne vrste:

Anoplophora chinensis
(oblik *malasiaca*)

Anoplophora chinensis

Anoplophora glabripennis

Anoplophora glabripennis
(oblik *nobilis*)

Anoplophora macularia

Pseudonemophas versteegii

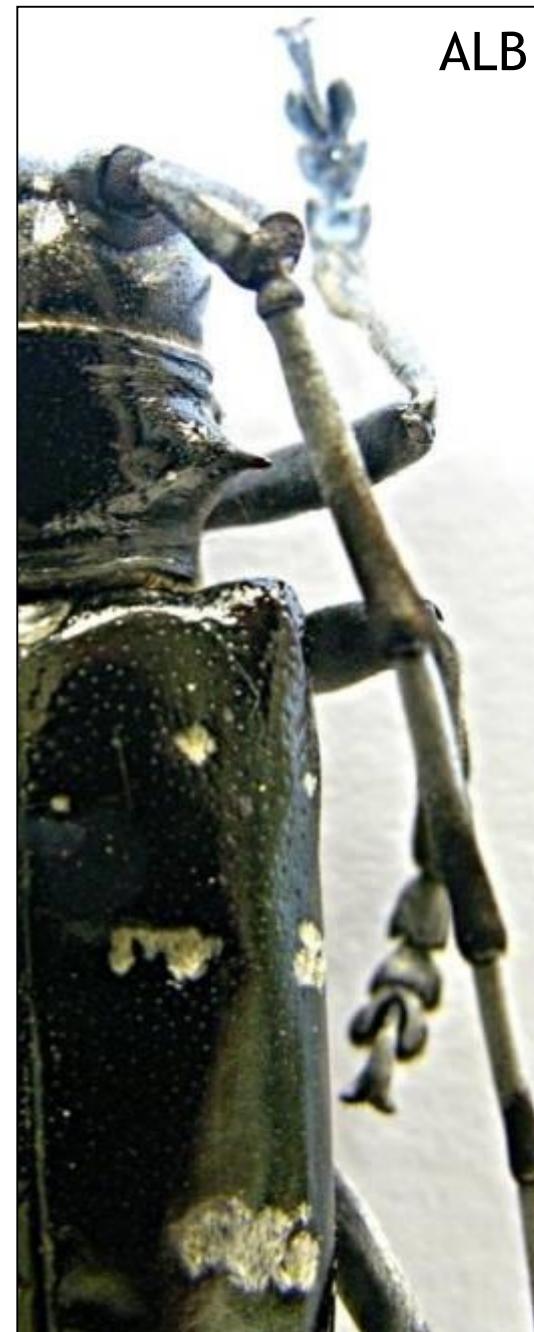
♦ CLB i ALB su vrlo slične i obje imaju bijele mrlje, nepravilnog oblika, na elytra???

♦ Veličina tijela se kreće između 11 i 40 mm.

♦ Glavna razlika između dvije vrste je u tome što CLB posjeduje brojne granulae??? na bazalnom dijelu jedne četvrtine elytra??? dok ih ALB nema.

CLB je porijeklom iz Kine, Koreje i Japana (gdje je prisutna pod oblikom *malasiaca*). Ponekad su je pronašli i u Indoneziji, Maleziji, Filipinima, Tajvanu i Vijetnamu.

Prirodno stanište ALB su Kina i Koreja.

CLB se širi putem sadnog materijala (putem bonsai i podloga javora)

ALB se širi putem drvenog materijala za pakovanje

Obje vrste se šire
letenjem

ALB

Jaja obje vrste su duguljasta,
bijele boje i duga 5-7mm

**Znakovi polaganja jaja CLB
su prorezi kore u koje ženka
polaže po jedno jaje.**

**Polaganje često prouzrokuje
pukotinu gornjeg dijela kore
koji zadobije oblik slova "T".**

**Prorezi gdje ALB polaže
jaja su oblika lijevka, koje
ALB formira izgrizanjem
kore. ALB polaže po jedno
jaje ispod kore.**

CLB

Larve nemaju noge, krem su boje i, kada potpuno narastu, duge su 30-50 mm. U obje vrste, *pronotum* je pigmentiran i ima karakterističan štit koji se razlikuje po obliku i veličini.

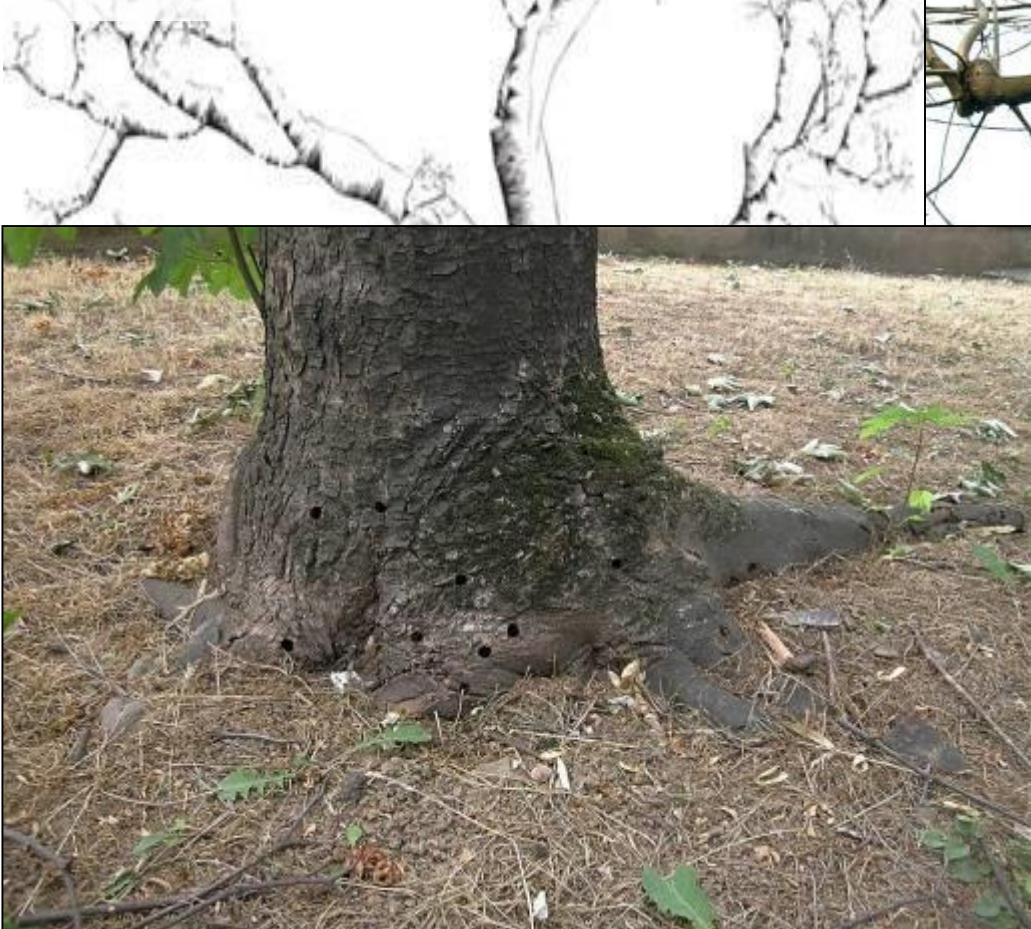

ALB

Lutka je
bjelkasta i
dužine je
27-38 mm

**CLB polaže jaja
na donjem
dijelu debla
iznad
korijenja, kao i
na korijenu
koji se proteže
van tla**

**ALB polaže
jaja na
gornjem dijelu
debla i na
primarnim
granama.**

- Obje vrste polažu jaja tokom ljeta. Inkubacija traje 10-15 dana. Ličinke na početku buše galerije u kambiumu stabla, a zatim buše hodnike ovalnog oblika unutar beljike i srži stabla.

Kukuljenje se obično javlja u kasno
proljeće ili rano ljeto unutar
komore za kukuljenje

- Odrasli insekti izlaze kroz okrugle izlazne rupe, promjera okvirno 10-15 mm.
- Može doći do kalusiranja i zatvaranja izlaznih rupa

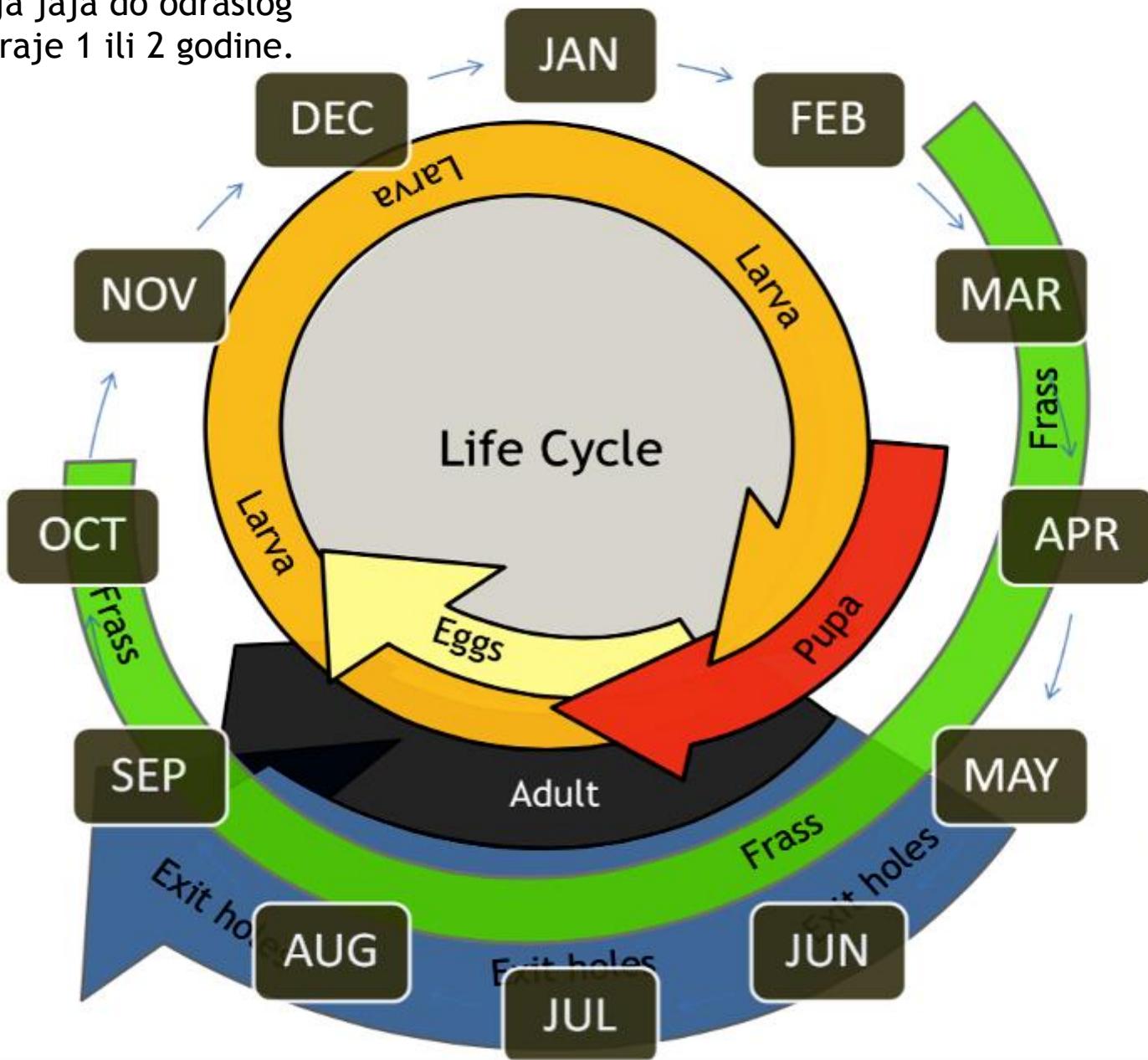
- Odrasli insekti se hrane grančicama i peteljkama.
- Larve buše hodnike u beljikama??? i srži stabla.

Ako je stablo napadnuto
uzastopno tokom nekoliko
godina, obično ugine.

Životni ciklus od trenutka polaganja jaja do odraslog stadija traje 1 ili 2 godine.

Nakon izlaska,
odrasli insekti
obje vrste se
penju u krošnje
stabala gdje se
hrane korom
mladih izdanaka i
grančica, kao i
peteljkama i
lisnim rebrima.

Maturation feeding takes 10-
15 days. Mate-finding is
governed by contact and
short-range
pheromones.????

**... izlaze iz
stabla kroz
potpuno
okrugle
rupe...**

Izlaz traje satima,
čak jedan ili dva
dana. Obično se
javlja u ranim
jutarnjim satima ili
kasno uveče, kada
je procent vlage
veći...

Nakon hranjenja
odraslih
insekata, na
krošnjama stabla
se mogu uočiti
sive grančice.

Neka stabla uginu
nakon CLB hranjenja

...

... Ako se stablo prereže, unutar stabla se mogu uočiti gljive i druge vrste bolesti. Kroz izlazne rupe se šire sve sekundarne infekcije ...

Ove dvije vrste prouzrokovale su više zaraza u Evropi i Sjevernoj Americi:

Kineska strizibuba (oblik *malasiaca*)

- Hrvatska
- Francuska
- Italija
- Holandija

"Zvjezdano nebo"

- SAD i Kanada
- Austrija
- Francuska
- Njemačka
- Švicarska
- Italija
- Holandija
- Velika Britanija

Kontrolisanje fizičkim metodama

- ograničavanje kretanja stabala i drveta
- sječa, spaljivanje ili usitnjavanje potencijalno zaraženih stabala
- ubrizgavanje imidokloprida u deblo ili u tlo u podnožju stabala (U SAD-u ova metoda se pokazala efikasna za prevenciju zaraze Anoplophorom. Međutim, nije efikasna protiv starijih larvi ili lutki u sapwood??, tj. za liječenje zaraženih stabala).

KAKO BROJ POSJEĆENIH NAPADNUTIH STABALA NASTAVLJA BITI
VISOK IZ GODINE U GODINU, POTPUNO SU OPRAVDANA ISTRAŽIVANJA
O BIOLOGIJI OVIH ŠTETNIH ORGANIZAMA I NJIHOVIH PRIRODNIH
NEPRIJATELJA, ZAJEDNO SA TEHNIKAMA RANOG OTKRIVANJA

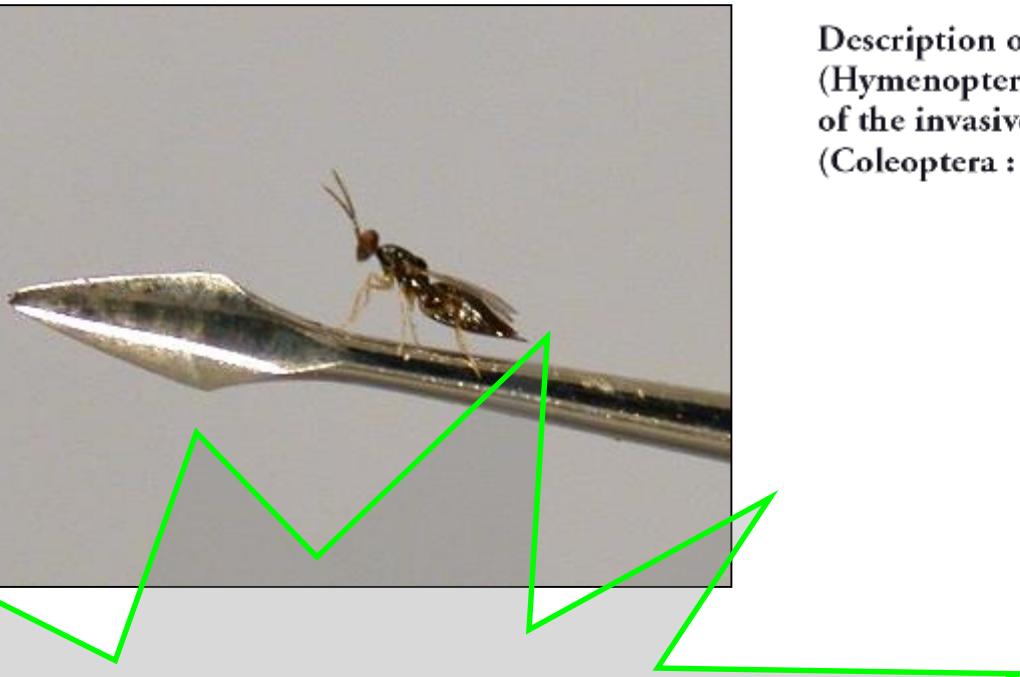

PARAZITOIDI

Aprostocetus anoplophorae Delvare

Ann. Soc. entomol. Fr. (n.s.), 2004, 40 (3-4) : 227-233.

ARTICLE

Description of *Aprostocetus anoplophorae* n. sp. (Hymenoptera: Eulophidae), a new egg parasitoid of the invasive pest *Anoplophora chinensis* (Förster) (Coleoptera : Cerambycidae)

Gérard DELVARE⁽¹⁾, Marie-Claude BON⁽²⁾, Franck HERARD⁽²⁾,
Christian COQUEMPT⁽³⁾, Marteo MASPERO⁽⁴⁾ & Mario COLOMBO⁽⁵⁾

(1) Centre de coopération internationale en recherche agronomique pour le développement (CIRAD), TA 40/L, Campus International de Baillarguet – CSIRO, 34398 Montpellier Cedex 5, France.

(2) European Biological Control Laboratory (EBCL), USDA-ARS, Campus international de Baillarguet, CS90013 Montferrier-sur-Lez, 34988 Saint-Gely-du-Fesc Cedex, France

(3) Institut National de la Recherche Agronomique (INRA), USC d'Ecologie animale et de Zoologie agricole, 2 place Pierre Viala, 34060 Montpellier Cedex 01, France

(4) Fondazione Manoppo, Progetto BioLomb, Viale Raimondi 34, 22070 Varenna con Minoprio, Como, Italy

(5) Istituto di Entomologia Agraria, Università degli Studi di Milano, Italy

Abstract — *Aprostocetus anoplophorae* n. sp. (Hymenoptera: Eulophidae) is supposed to play a role as an egg parasitoid of the invasive pest, the Citrus Longhorned Beetle, *Anoplophora chinensis* (Förster). The studies of its morphology, and rDNA sequence data, strongly indicate that this taxon differs greatly from all described *Aprostocetus* species, and is new to science. This species is described and illustrated. Both its systematic placement and origin are discussed.

Résumé — Description de *Aprostocetus anoplophorae* n. sp. (Hymenoptera, Eulophidae), un nouveau parasite de l'espèce invasive *Anoplophora chinensis* (Förster) (Coleoptera, Cerambycidae). — *Aprostocetus anoplophorae* n. sp. (Hymenoptera : Eulophidae) est supposée jouer un rôle comme parasite des œufs de l'espèce invasive Cerambycidée invasive *Anoplophora chinensis* (Förster). L'étude morphologique et les séquences ADNr indiquent fortement que ce taxon est très différent des autres espèces décrites d'*Aprostocetus* et est nouvelle pour la science. Elle est décrite et illustrée. Sa position systématique et son origine sont discutées.

Two longhorned beetles *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky), and *Anoplophora chinensis* (Förster) (Coleoptera, Cerambycidae) have been

ery where bonsais imported from Eastern Asia were grown. In 2003, *A. chinensis* was detected at Soyons, France and hence was considered as an invasive pest

U LOMBARDIJI

... U februaru 2002...

Otkrivena je jedna vrsta
parazitoida (u obliku jajeta),
koja je nova za nauku

Studije biološke kontrole:

Kineska strizibuba

Parazitoidi u Italiji u ranoj fazi

Aprostocetus anoplophorae
(Hym.: Eulophidae).
New Sp.

Egg host????

?????Larval host

Spathius erythrocephalus
(Hym.: Braconidae)

Eurytoma melanoneura
(Hym.: Eurytomidae)

Trigonoderus princeps
(Hym.: Pteromalidae)

Calosota agrili
(Hym.: Eupelmidae)

Sclerodermus sp. (Hym.: Bethylidae)

Photos: F. Hérard

(fherard@ars-ebcl.org)

Poluhemiske klopke

ChemTica, Kosta Rika

Lures: various mixtures of the **plant volatiles** with the **ALB male-produced pheromone**. različite mješavine biljnih isparljivih sa ALB muško-proizvedenih feromona?????

Klopke su prvenstveno proizvedene protiv ALB, ali njihova efikasnost je prvi put testirana i na CLB.

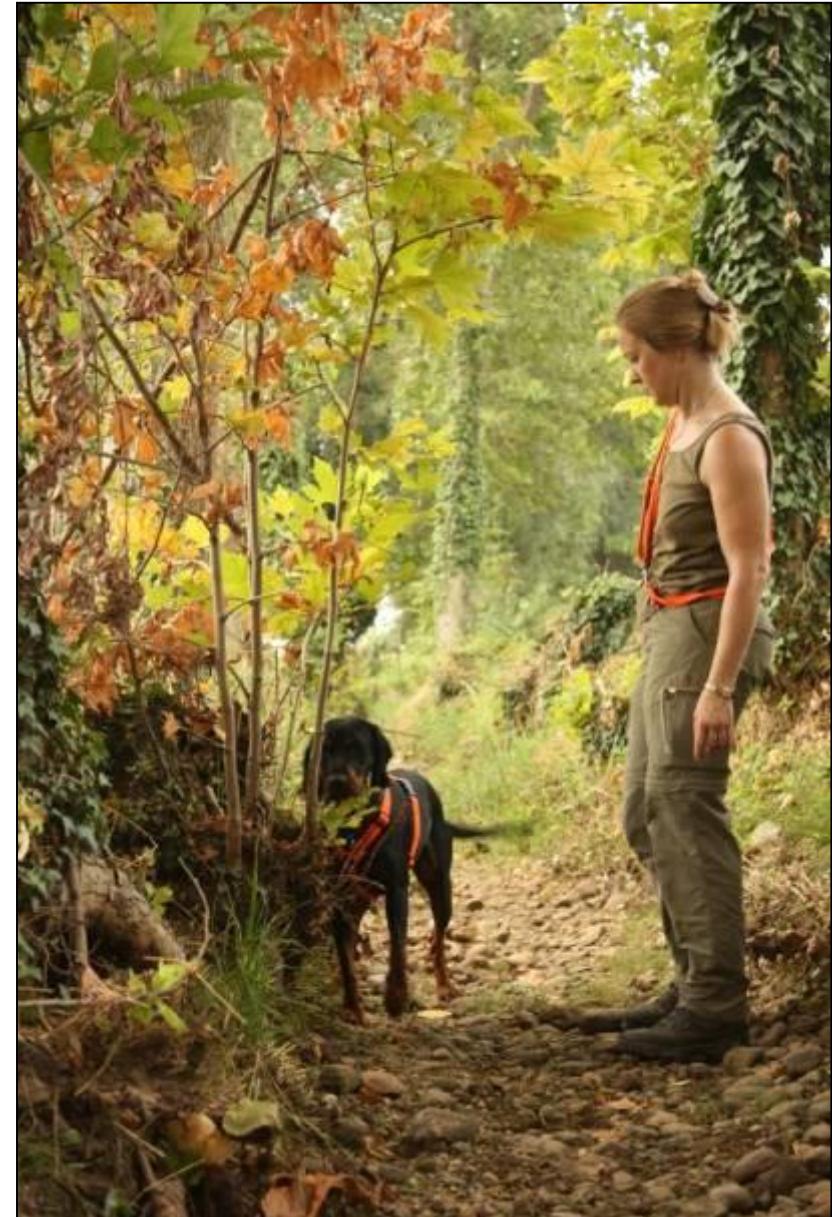

Federali istraživačko-obrazovni centar za šume, Hazardi & Landscape Seckendorff (Beč)

Odjel za zaštitu šuma, Federali istraživačko-obrazovni centar za šume, Hazardi i Landscape, Beč, Austrija

Na slici: Andor i Ute Hoyer-Tomiczek

**PROGRAM
ERADIKACIJE
2008 - 2010**

**UKUPNA ULAGANJA
12 MILIONA €**

**PROGRAM
ERADIKACIJE
2011- 2013**

**UKUPNA ULAGANJA
6 MILIONA €**

**PROGRAM
ERADIKACIJE
2014 - 2015**

**UKUPNA ULAGANJA
3 MILIONA €**

**GENERALNI NADZOR
SPECIFIČNO PRAĆENJE
HEMIKALIJE
SJEČA
SADNJA NOVIH STABALA
NAKNADA ZA RASADNIKE
PODIZANJE SVIJESTI JAVNOSTI
ISTRAŽIVANJE**

Praćenje

Informisanje javnosti

DUOMO

CITTA' DI PARABIAGO
www.comune.parabiago.mi.it

Heritage
Tutela Asiatico
al via controlli
in parchi pubblici
e giardini privati
in forma identità

INFORMACIJE OPŠTINAMA I GRAĐANIMA

Prot. n.

Regione Lombardia
AGRICOLTURA
Partenza 21/07/2009 11:48

M1.2009.0014237 21/07/2009 11:48

Oggetto: "Tarlo asiatico" - campagna di monitoraggio anno 2009.

Come a Sua conoscenza, in diversi Comuni situati nelle province di Milano, Varese e Brescia, è stata rilevata la presenza del coleottero di origine asiatica *Anoplophora chinensis*.

Il territorio del Suo Comune risulta interessato dalla presenza del "tarlo asiatico" e ricade nella zona indicata così come definita dal D.d.s. 17 marzo 2009 n. 2408 e dal D.d.s. 23 aprile 2009 n. 3983.

Regione Lombardia, con deliberazione n. VIII/742 del 13/06/2008, ha attivato un piano straordinario finalizzato all'eradicazione del "tarlo asiatico" che prevede, mediante il supporto operativo di E.R.S.A.F., l'attivazione di azioni di monitoraggio di tutte le piante sensibili al fine di conoscere la reale diffusione dell'insetto all'interno del proprio territorio.

Con la presente si comunica che, a partire dal mese di luglio e fino al prossimo mese di novembre, E.R.S.A.F. effettuerà, attraverso proprio personale appositamente incaricato, il monitoraggio di tutte le piante sensibili appartenenti sia al patrimonio del verde pubblico sia del verde privato della Sua Amministrazione ai sensi degli artt. 2, 5 e 7 del Decreto del dirigente di struttura n. 2408 del 12 marzo 2009.

Per conseguire l'obiettivo è necessario il supporto della Polizia Locale e l'individuazione di un referente tecnico dell'Ufficio comunale competente con il quale condividere tempi e modalità di lavoro.

Il personale tecnico incaricato e il Servizio Fitosanitario Regionale in capo ad E.R.S.A.F. è a disposizione per ogni approfondimento e per illustrare i danni e le problematiche causate dall'insetto. È disponibile inoltre materiale divulgativo di supporto che verrà messo a disposizione. In attesa di una cortese e urgente risposta e sicuro di una fattiva collaborazione porge i più cordiali saluti

Presidente E.R.S.A.F.
Renato Alberti

Assessore all'Agricoltura
Luca Daniel Ponzani

Per informazioni: 02 67404860

ersaf@lombardia.it

Attestato: D.d.s. 12 marzo 2009 n. 2408, D.d.s. 23 aprile 2009 n. 3983, per oggetto "Tarlo asiatico"

E.R.S.A.F. - Ente Regionale per lo Sviluppo dell'Agricoltura e delle Piscine
Via Cappuccini, 14 - 20125 Milano - Tel. 02/53841 - Fax 02/53841299
www.ersaf.lombardia.it - U.T. 02/53841299

TARLO ASIATICO, UN PERICOLO PER IL NOSTRO AMBIENTE.

ATTENZIONE!
QUESTO INSETTO È INNOCUO PER
L'UOMO, MA PERICOLOSISSIMO
PER LE NOSTRE PIANTE.

Quest'insetto di origine asiatica si nutre di legno. Dopo essersi insediato in un albero, si riproduce velocemente e ne divora l'interno.
Se lo vedi, segnalalo immediatamente ai seguenti recapiti:

840.000.001 (solo da telefono fisso, costo 1 scatto alla risposta)

02.69.96.70.01 (da cellulari, costo in base all'operatore telefonico)

tarloasiatico@regione.lombardia.it

Il tuo contributo può salvare molte piante della Lombardia.

Per saperne di più: www.agricoltura.regionelombardia.it

Rezanje stabala

U Lombardiji
od 2001. godine
više od 30.000
stabala je
porezano/izvađeno

Usitnjavanje krošnje zaraženih stabala

Usitnjavanje zaraženih panjeva

GENERALNA POLJOPRIVREDNA DIREKCIJA

- INSTITUCIONALNA ULOGA PREMA EU/MINISTARSTVU/REGIJAMA
- PLANIRANJE FITOSANIARNIH AKTIVNOSTI
- STRATEGIJE KONTROLE: KOORDINACIJA
- MJERE KONTROLE: **PITANJE???** I ODGOVORNOST

ERSAF - REGIONALNA AGENCIJA ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

- IZVOĐENJE MJERA KONTROLE
- PRAĆENJE UNUTAR RASADNIKA
- MONITORING TERITORIJE
- KONTROLE PRI UVОZУ I IZVOZУ

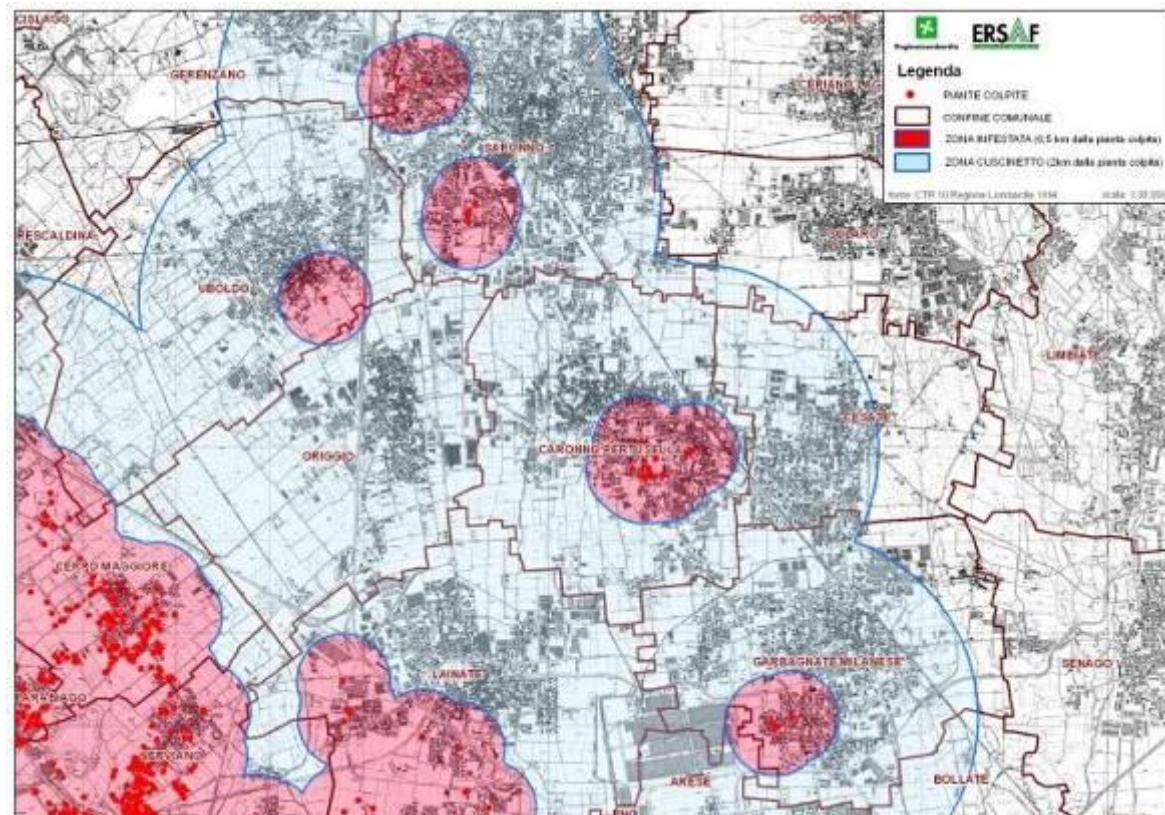
FONDAZIJA MINOPRIO

- ISTRAŽIVANJE
- LABORATORIJE SLUŽBE ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA BILJA

SPECIFIC SURVEY DEMARCATED AREA

Zaraženo područje - područje gdje je potvrđeno prisustvo *Anoplophora chinensis* (Forster), i gdje su stabla sa simptomima zaraze

- **Tampon zona** - radius najmanje 2(1) KM okolo perimetra zaraženog područja

Karta radnog
područja (2009)

OBUKA OSOBLJA

- TIM FORMIRAN OD DVIJE OSOBE (20 JEDINICA/3.000 DANA)
- TEHNIČKO OSOBLJE MORA IMATI VISOKU STRUČNU SPREMU I ISKUSTVO U SRODNOJ OBLASTI

VRSTA OBUKE:

- 1 DAN TEORETSKE OBUKE
- 1 SEDMICA PRAKTIČNE OBUKE UNUAR ZARAŽENIH PODRUČJA
- UGOVOR NA 10 MJESECI
- FITOSANITARNI INSPEKTOR POMAŽE TEHNIČKOM OSOBLJU I NADZIRE NJIHOV RAD ZA SVAKO MAKRO-PODRUČJE

GPS INSTRUMENTI

SIMPTOMI

PILJEVINA

IZLAZNE RUPE

ODRASLI
INSEKTI

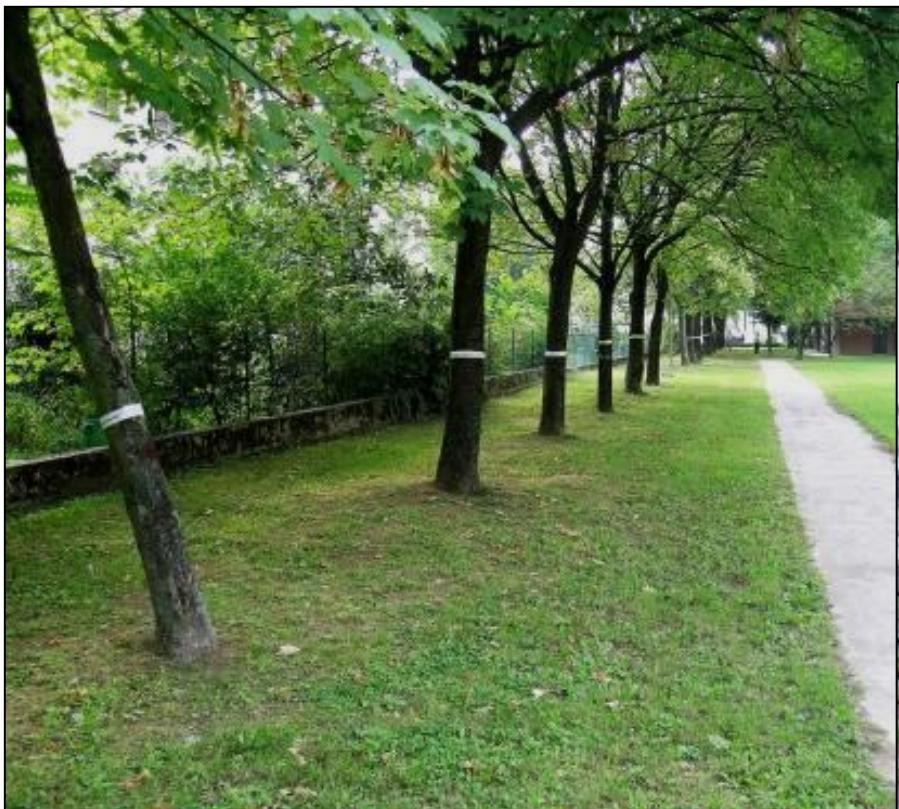
INSPEKCIJE

OBILJEŽAVANJE

OBILJEŽAVANJE

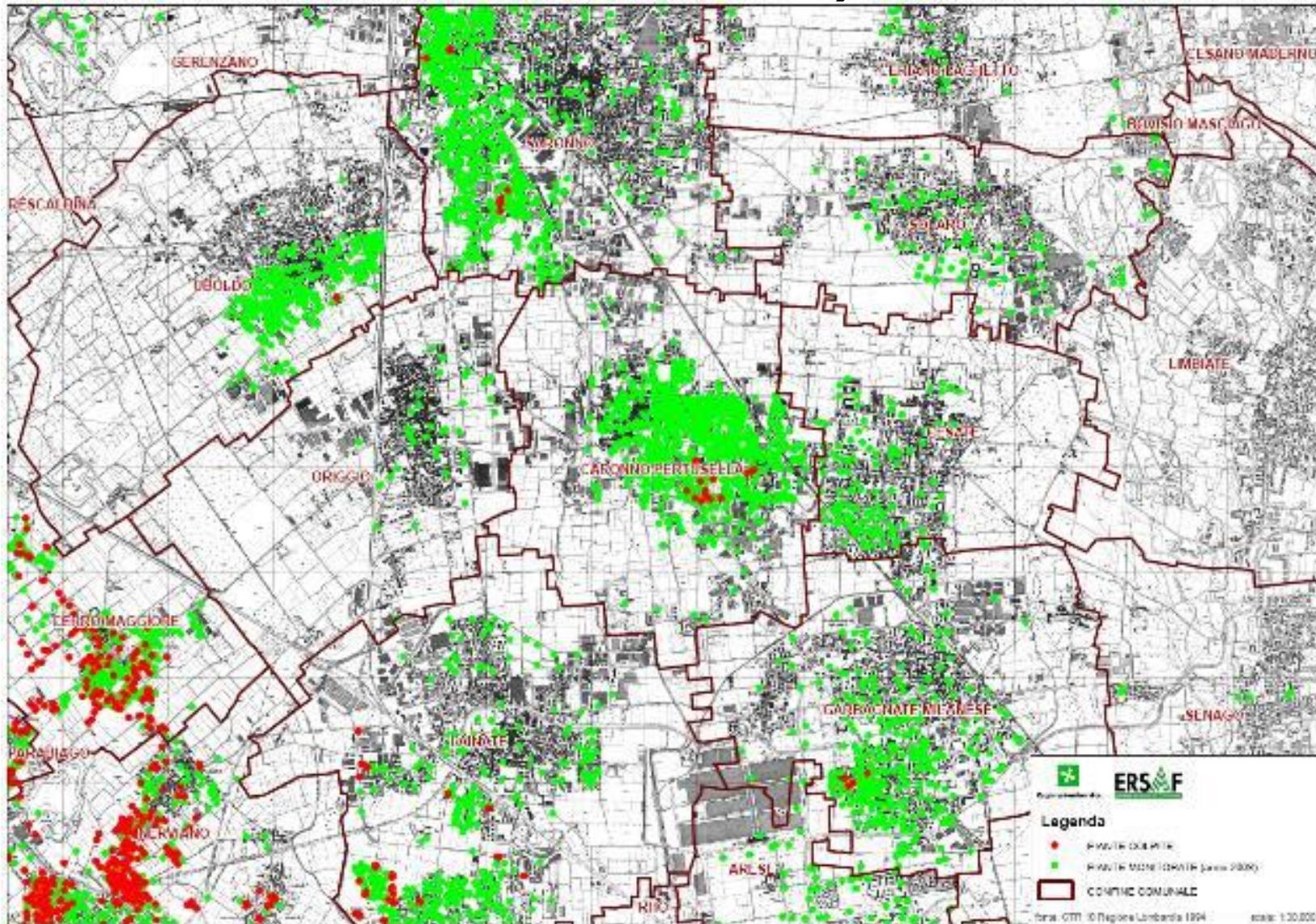
SARADNJA SA POLICIJOM

OBRASCI ZA PRĀĆENJE

AVVIA SCHEDA MONITORAGGIO ANOPLOPHORIA CHINENSIS				RILEVATORI:	BIANCHI	COMUNE:	UBALDO	DATA:	10/06/2009		
GPS	NOMINATIVO PROPRIETARIO AMM. CONDOMINIO	INDIRIZZO	N° CNICO	TELEFONO	N° PIANTE/ ML SIEPE	SPECIE	PIANTA COLTIVATA (0-1)	N° FORI	N° ROSURE	ADULTI	NOTE
	BERGAMO/ Levantevo	VIA 4 NOVEMBRE 123	02 9678958	1	ACER PALMATUM	0	0	0	0	0	
		"	1		FAGUS	PRUNUS L.	0				
		"	1		1	PRUNUS L.	0				
		"	1		10 ml	PRUNUS L.	0				
		"	1		1	CARAGANO SPP.	0				
		"	1		5	ROSA SPP.	0				
		"	1		11	CORYLUS AVELLANA	0				DIFFICILMENTE MONITORABILI TUTTI DA TASSARE!
		"	1		1	CORYLUS AVELLANA	1	3	0	3	+ INVESTITO DA PESTIFERI CONSEGUENTI DA PISCIALE MELLO
PIANTO - CONDOMINIO	VA Monte Ceresio TODIANO	1A	16		1	ACER PALMATUM	0				
	"	"	16		2	ACER SACCHARINUM	0				
	"	"	16		2	BETULA SPP.	0				
	"	"	16		2	FAGUS SPP.	0				
	"	"	16		7	ROSA SPP.	0				
PUBBLICO	"				1	BETULA SPP.	0				PIANTA DI ROBUSTE A COLONNA CIVICO 14
PRIVATO - canali	VIA MARCO CELIO TODIANO	16			1	ACER PLATTNERII	0				

REZULTATI INSPEKCIJA S PRIKAZOM ZARAŽENIH STABALA (OZNAČENIH S CRVENOM BOJOM) I NEZARAŽENIH STABALA (OZNAČENIH SA ZELENOM BOJOM)

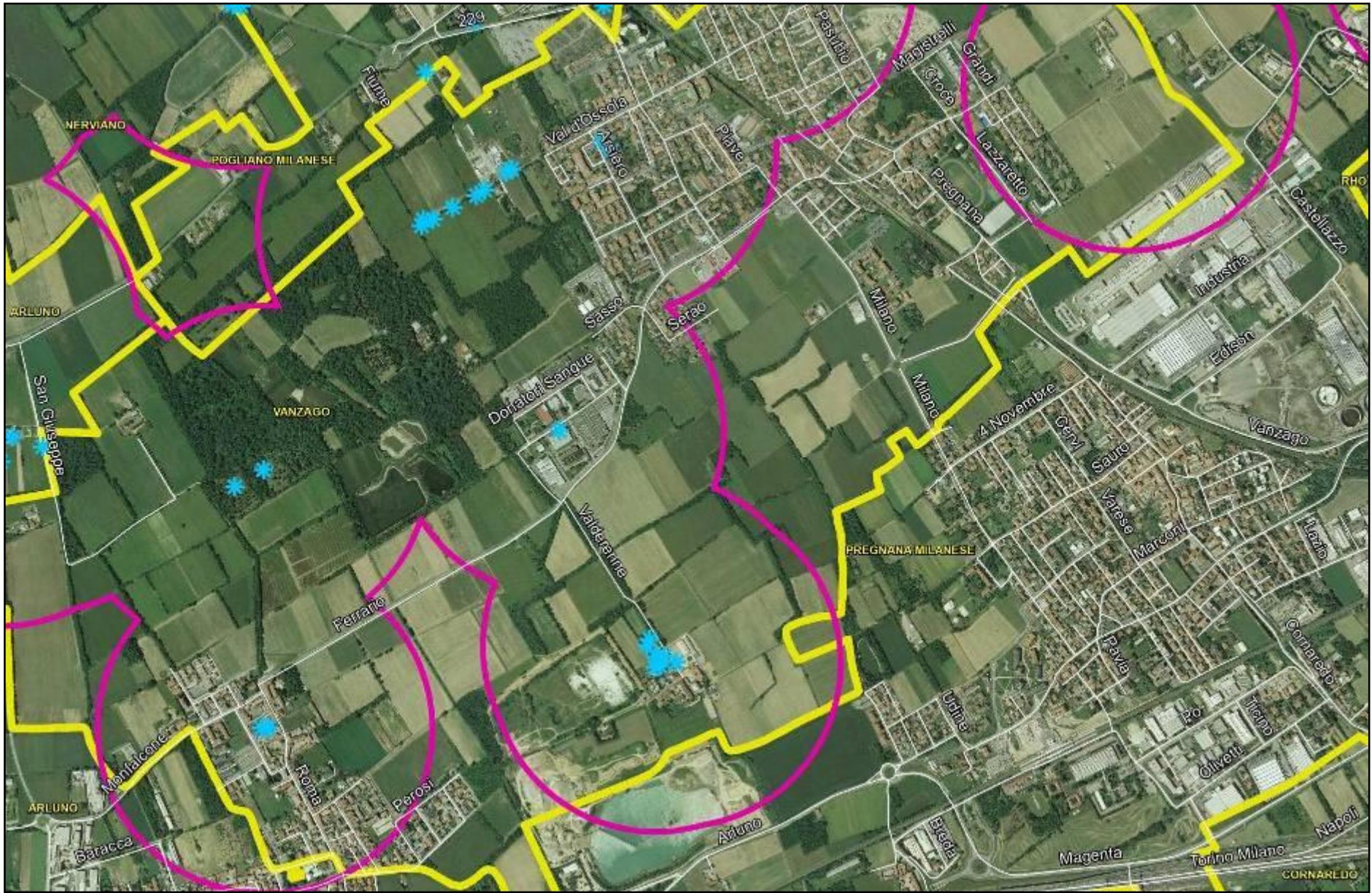

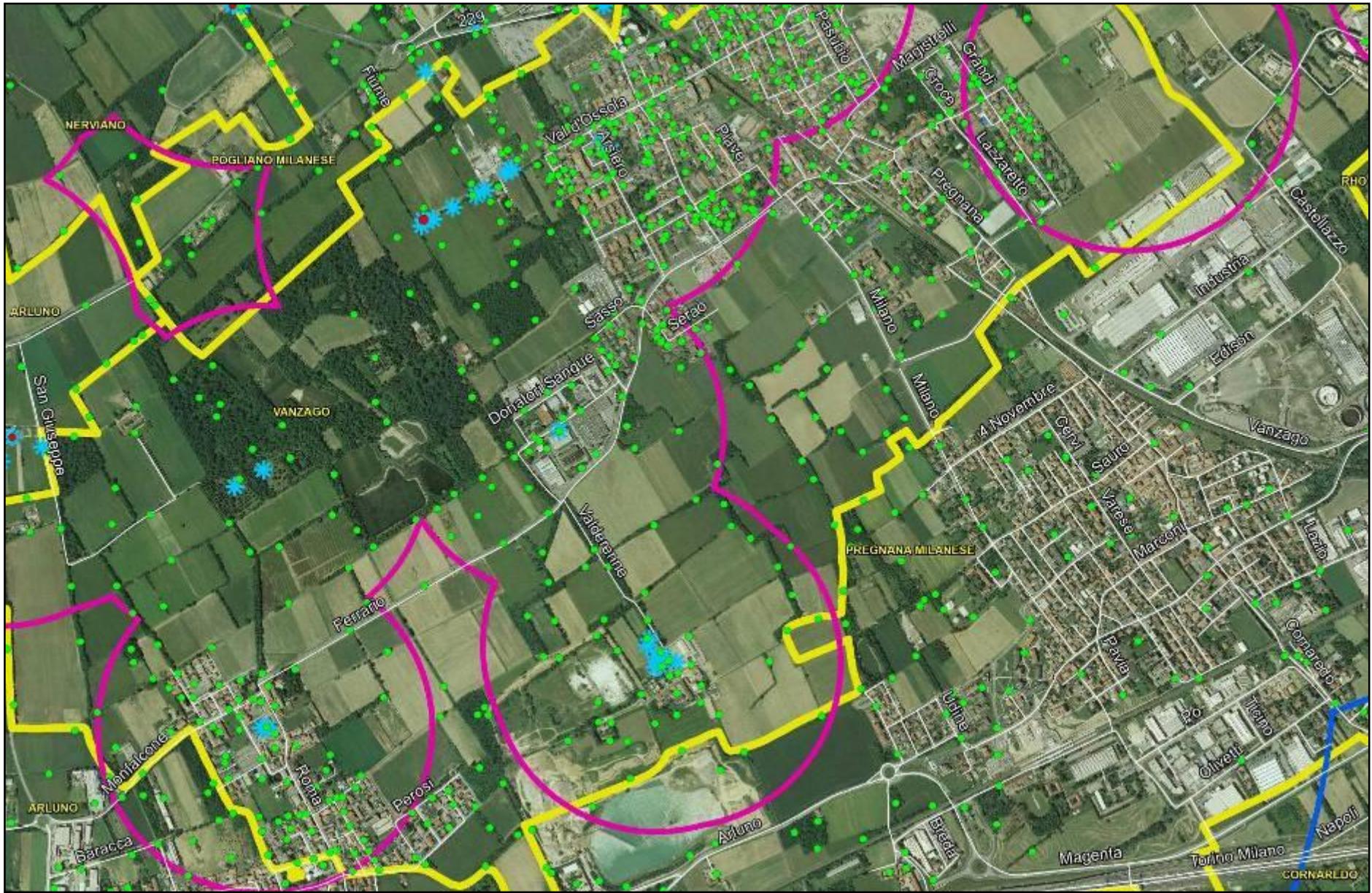
SPECIFIČNO PRAĆENJE DEMARKIRANOG PODRUČJA

Šta se treba činiti...

HIPOTETIČKO IZBIJANJE NOVE ZARAZE....

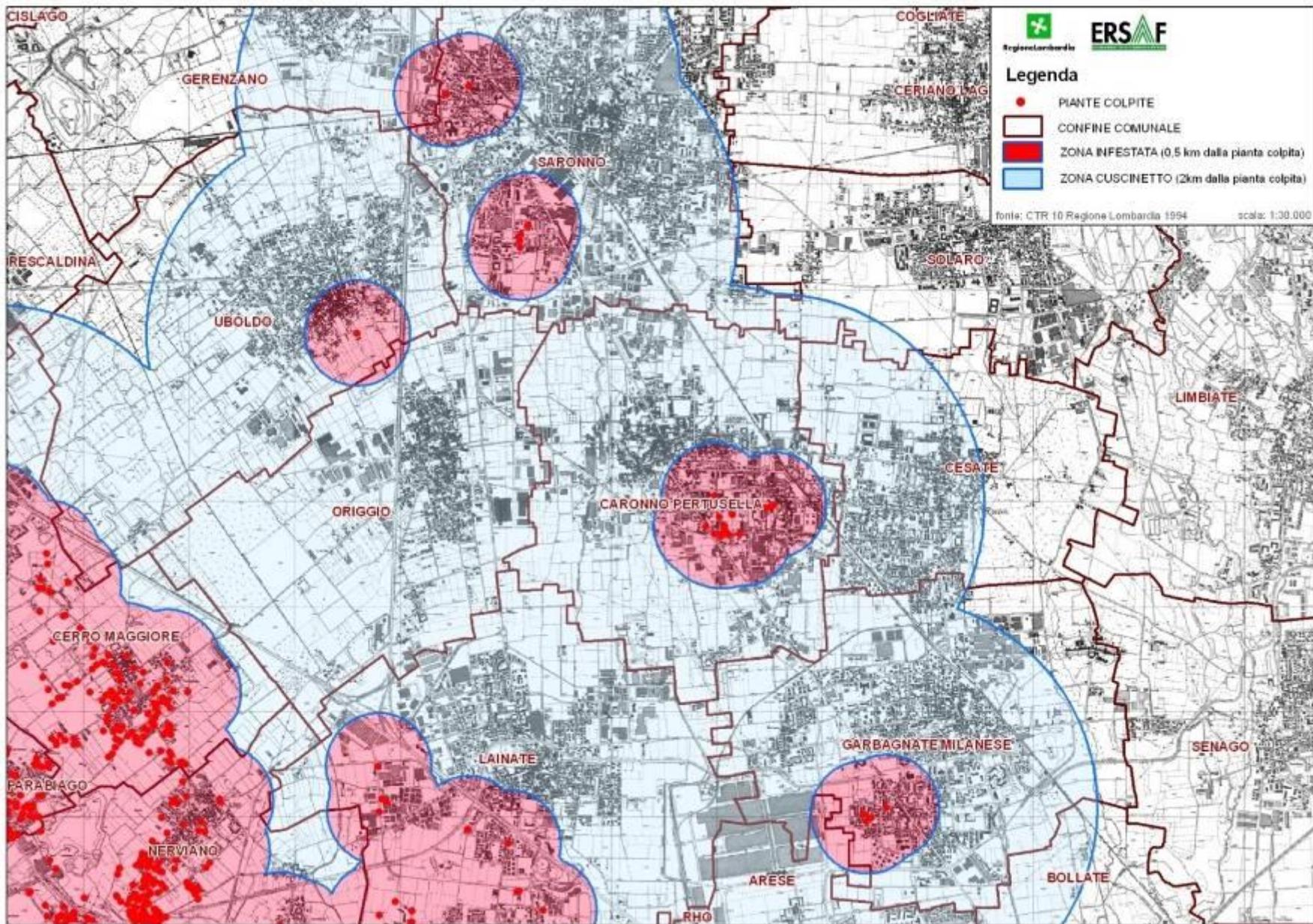
Područje koje se proteže 100 mt!

**Demarkirano područje koje se proteže 2 km
od centra izbijanja zaraze**

Karta radnog područja (2009)

© Matteo Maspero

Hvala na pažnji